

Arbejdsmiljøklagenævnet har i perioden juli 2009 til og med september 2009 truffet følgende afgørelser af almen eller principiel interesse. Afgørelserne vil i deres helhed blive lagt i Retsinformation.

Indholdsfortegnelse:

Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer.....	2
Lov om arbejdsmiljø	2
Sag nr. 1.....	2
Krav om toilet til ansatte beskæftiget med pasning af kvæg	2
Sag nr. 2.....	2
Militærtjeneste ikke omfattet af hviletidsreglerne.....	2
Sag nr. 3.....	3
Skoleelever må svejse som en del af undervisningen, hvis arbejdet i øvrigt er forsvarligt, herunder opfylder krav om bl.a. ventilation, og at eleverne har gennemført svejsekursus.....	3
Sag nr. 4.....	4
Psykisk arbejdsmiljø ved arbejde for menighedsråd/kirke.....	4
Sag nr. 5.....	5
Nævnet forkortede fristen for efterkommelse af påbud, og fandt det kritisabelt at Arbejdstilsynet ikke havde hørt de ansatte forud for en fristforlængelse.	5
Sag nr. 6.....	5
Hjemvisning af sag om forsvarlige adgangsveje på en byggeplads på grund af mangel på oplysning om virksomheden havde ansatte på stedet.....	5
Sag nr. 7.....	6
Hjemvisning af påbud om at sikre de akustiske forhold da Arbejdstilsynet ikke havde vurderet en eksisterende akustikregulering.....	6
Sag nr. 8.....	6
Krav til projektering af arbejde med nedtagning af loftsplader, men hjemvisning af projektering af arbejde i krybekældre.....	6
Sag nr. 9.....	7
Krav om stole i voksenhøjde til de ansatte i en daginstitution.	7
Sag nr. 10.....	8
Overskridelse af lovens fastsatte klagefrist gav anledning til kritik af Arbejdstilsynet, da tilsynet ved en fejl havde givet længere klagefrist end 4 uger. Påbud dog fastholdt, da påbud om psykisk arbejdsmiljø udløser krav om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.	8
Sag nr. 11.....	8
Ophævelse af påbud om sikkerhedsforanstaltning ved skorstensfejning, fordi Arbejdstilsynet ikke konkret begrundede fare for nedstyrtning.	8
Sag nr. 12.....	9
Hjemvisning af påbud om at sikre ansatte mod dårlige arbejdsstillinger og bevægelser på et lager.....	9
Sag nr. 13.....	9
Ophævelse af påbud om undersøgelse af den daglige løftemængde.	9
Sag nr. 14.....	9
Rumventilation i bilværksted med spredte forureningskilder.	9
Sag nr. 15.....	9
Strakspåbud efter arbejdsulykke.	9
Sag nr. 16.....	10
Forebyggende sigte med en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.....	10
Sag nr. 17.....	10

Sikkerhedsorganisation ved arbejde for kirke/menighedsråd.....	10
Sag nr. 18.....	11
Krav om ventilation i autolakeringsværksted, hvor der spartles med et styrenholdigt produkt.	11
Sag nr. 19.....	11
Kontrolanordning på emhætter i hjemkundskabslokale.	11
Lov om røgfri miljøer.....	12
Sag nr. 1.....	12
Indholdet af en rygepolitik.	12
Sag nr. 2.....	12
Ophævelse af forbud mod rygning på pub med særskilt servering af mad i en arkade.	12

Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer

Lov om arbejdsmiljø

Sag nr. 1

Krav om toilet til ansatte beskæftiget med pasning af kvæg.

Arbejdstilsynet besøgte en landbrugsvirksomhed og konstaterede, at der ikke var toilet til to ansatte, som var beskæftiget med at passe en kvægbesætning, herunder udmugning.

Arbejdstilsynets vurderede, at arbejdet er stærkt tilsmudsende og gav påbud om toilet.

Arbejdsgiveren klagede over påbuddet og anførte, at de ansatte kan bruge toilettet i stuehuset. Toilettet befandt sig således på klagers private bopæl i samme by og ca. 600 meter fra arbejdsstedet. En del af arbejdet foregår på marken, hvor der er længere til et toilet.

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets påbud og fandt således, at de ansatte, som arbejder med pasning af kvægbesætning, skal have adgang til toilet på arbejdsstedet.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt således ikke, at de ansatte kunne henvises til et toilet i arbejdsgiverens private bolig, idet toilet i arbejdsgiverens private bolig ikke er en mulighed efter reglerne, når arbejdet er stærkt tilsmudsende.

Nævnet lagde således vægt på, at arbejdet var særligt tilsmudsende, idet pasningen af kvægbesætningen indebar risiko for at de ansatte i regnfulde perioder færdes i udmugning og pløre. (j.nr. 5900203-08) (Retsinformation sagsnummer 600190-15).

Sag nr. 2

Militærtjeneste ikke omfattet af hviletidsreglerne.

Arbejdstilsynet traf afgørelse om, at afvisningsberedskabet i Forsvaret er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens regler om hviletid og fridøgn.

Arbejdstilsynet vurderede, at afvisningsberedskabet ikke er egentlig militærtjeneste og derfor ikke undtaget arbejdsmiljølovens regler om hviletid og fridøgn. Arbejdstilsynet fandt derfor, at 24 - timers vagten er i strid med bekendtgørelsen om hviletid og fridøgn, idet der ikke er indgået en organisationsaftale efter bekendtgørelsen om hviletid og fridøgn.

Afvisningsberedskabet er et element i Forsvarets opgave for et militært afvisningsberedskab 24 timer i døgnet.

Arbejds miljøklagenævnet ophævede afgørelsen, da nævnet ikke fandt, at der er hjemmel til Arbejdstilsynets afgørelse, idet nævnet vurderede, at afvisningsberedskabet er militærtjeneste og således undtaget fra arbejdsmiljølovens hovedregel om arbejde for en arbejdsgiver, som er forudsætningen for, at arbejdet er omfattet af reglerne om hviletid og fridøgn.

Arbejds miljøklagenævnet lagde vægt på, at afgrænsningen mellem 1) arbejde der er omfattet af arbejdsmiljølovens hovedregel i § 2, stk. 1, om arbejde for en arbejdsgiver og dermed reglerne om hviletid og fridøgn, og 2) arbejde der udføres af militære, og som kan henregnes til egentlig militærtjeneste, er afgrænset ved "Aftale mellem forsvarsministeren og beskæftigelsesministeren om præcisering af egentlig militærtjeneste".

Arbejds miljøklagenævnet fandt, som aftalen er formuleret, at betingelserne nævnt i aftalen er opfyldt, for at arbejdet er omfattet af begrebet "Egentlig militærtjeneste" og dermed undtaget arbejdsmiljølovgivningens regler om hviletid og fridøgn.

Arbejds miljøklagenævnet fandt således, at afvisningsberedskabet dels udføres af militært personale tilknyttet forsvaret, dels udføres som en del af forsvarets operative virksomhed, der foregår med henblik på løsning af de beredskabsmæssige, antiterrormæssige, fredsskabende, fredsbevarende samt krigsmæssige opgaver.

Nævnet fandt desuden, at arbejdet er planlagt med betegnelse, omfang, placering og tidsramme mv. for aktiviteten, idet opgaven fremgår af Lov om Forsvaret.

Nævnet lagde vægt på, at Forsvarskommandoen har oplyst, at omfang, træning og øvelsesvirksomhed fremgår af afvisningsberedskabsbestemmelser vedrørende omfang, træning og øvelsesvirksomhed i forbindelse med afvisningsberedskabet samt lokalt af bestemmelser vedrørende afvisningsberedskabet.

Desuden lagde nævnet vægt på, at afvisningsberedskabet er fastlagt til en tidsramme for de enkelte piloter og klarmeldere på ca. to dages vagt ved afvisningsberedskabet om måneden. (j.nr. 5900054-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-19).

Sag nr. 3

Skoleelever må svejse som en del af undervisningen, hvis arbejdet i øvrigt er forsvarligt, herunder opfylder krav om bl.a. ventilation, og at eleverne har gennemført svejsekursus.

Arbejdstilsynet besøgte en skole og fik oplyst, at eleverne i erhvervsklasserne på 8. – 10. klassetrin foretager metalsvejsning. Eleverne anvender svejsekabine og de elever, som svejser, har forinden gennemført en svejseuddannelse i overensstemmelse med reglerne om arbejde med kræft-

fremkaldende stoffer. Svejsningen for den enkelte elev har maksimalt en varighed på 2 timer om ugen.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt efter en konkret helhedsvurdering, at svejsearbejdet i undervisningen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuld forsvarligt efter lovens § 38, stk. 1, om arbejdets udførelse og de regler som gælder for arbejde, som ikke udføres for en arbejdsgiver jf. lovens udvidede område i § 2, stk. 3, nr. 2 - 4.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt således ikke, at der var grundlag for Arbejdstilsynets afgørelse med strakspåbud om, at elever ikke må svejse i undervisningen. Nævnet fandt derfor afgørelsen ugyldig og annullerede afgørelsen.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde herved vægt på, at der ikke er tale om erhvervmæssig svejsning, men alene en kortvarig undervisningssituation. Desuden foregår svejsningen under forhold, som i øvrigt opfylder kravene i arbejdsmiljølovgivningen. Svejsningen sker i en undervisningssituation, hvor undervisning og lærerens tilsyn træder i stedet for arbejdsmiljølovgivningens krav om en arbejdsgiver instruktion og tilsyn.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt ikke dokumentation for, at sundhedsfaren alene på grund af alder er større for unge, herunder at eleverne alene på grund af deres alder, er særligt modtagelige for kræftfremkaldende stoffer.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt desuden ikke, at Arbejdstilsynet kan påbyde, at svejsning ikke er et nødvendigt led i undervisningen, da der ikke er hjemmel hertil. Desuden kan Arbejdstilsynet som begrundelse ikke henvise til at undervisningen ikke er en erhverskompetencegivende uddannelse, og derfor ikke undtaget fra reglen i bekendtgørelsen om unges arbejde, om forbud mod unges erhvervmæssige svejsning. (j.nr. 5900291-08) (Retsinformation sagsnummer 600190-17).

Sag nr. 4

Psykisk arbejdsmiljø ved arbejde for menighedsråd/kirke.

Arbejdstilsynet var i april 2008 og maj 2008 på tilsynsbesøg i en kirke og fik under besøgene oplyst, at de ansatte følte, at de mødte uklare krav i arbejdet, at der var dårlig kommunikation, at de fik utilstrækkelig information, og at de manglede støtte og opbakning fra ledelsen.

Arbejdstilsynet traf afgørelse om, at arbejdet med at sikre den daglige drift i kirken skulle planlægges, tilrettelægges og udføres, så det var sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt både på kort og på langt sigt, samt sikre at uklare krav i arbejdet er forebygget tilstrækkeligt.

Menighedsrådet klagede over Arbejdstilsynets afgørelse, og gjorde opmærksom på, at menighedsrådet kendte til utilfredsheden blandt de ansatte, og til at der igennem længere tid havde været konflikter. Derfor var der blevet foretaget tiltag og planlagt yderligere tiltag til at forbedre situationen. Tiltagene til at forbedre forholdene for de ansatte foregik løbende fra november 2007, og fortsatte henover foråret og sommeren 2008, hvor der bl.a. skete to udskiftninger i personalegruppen. Endelig blev det oplyst, at det ikke havde været muligt med en ændring af ledelsesforholdene før i november 2008 pga. reglerne for menighedsrådenes arbejde.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at sagen skulle hjemvises til ny behandling og afgørelse i Arbejdstilsynet, idet Arbejdstilsynet ikke havde taget stilling til hvert enkelt af de kommentarer, der blev anført af menighedsrådet i forbindelse med klagen, herunder ikke har taget stilling til, hvornår tiltagene til forbedringer var blevet sat i gang i forhold til tidspunktet for Arbejdstilsynets afgørelse. (j. nr. 5900273-08) (Retsinformation sagsnummer 600190-16).

Sag nr. 5

Nævnet forkortede fristen for efterkommelse af påbud, og fandt det kritisabelt at Arbejdstilsynet ikke havde hørt de ansatte forud for en fristforlængelse.

En virksomhed, som udførte rundvisning i kalkgruber fik påbud om at sikre, at de ansatte ikke udsættes for påvirkning af sundhedsskadelig dieselos fra en anden virksomheds brug af kalkgruberne.

Gruberne fungerer som turistattraktion med guidede ture mv., og der kan i højsæsonen være op til 12 ansatte.

Et mejeri har oste til lagring langt inde i gruberne. Ostene bliver fragtet ned og op af gruberne i lastbiler, som køres ind i gruberne til et specielt lagringsrum for ostene. Lastbilerne kører i gruberne 4 dage ugentligt og kører op til 30 gange ud og ind af gruberne. Herved bliver en masse dieselos hængende i grubegangene, hvorved personalet indånder dieselosen på rundvisninger og lign.

Mejeriet havde fremlagt en tids- og handleplan, således at kalkgruberne kunne efterkomme påbuddet fra Arbejdstilsynet. Tidsplanen indebar undersøgelse og specialbygning af en hybridlastbil, hvilket medførte, at Arbejdstilsynet forlængede fristen for et påbud om at iværksætte foranstaltninger. Arbejdstilsynet havde ikke forinden hørt de ansatte.

Nævnet traf afgørelse om at forkorte efterkommelsesfristen med 3 måneder i forhold til det tidspunkt Arbejdstilsynet havde udsat fristen til.

Nævnet kritiserede, at de ansatte ikke var blevet hørt forud for Arbejdstilsynets fristudsættelse. (j.nr. 5900139-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-13).

Sag nr. 6

Hjemvisning af sag om forsvarlige adgangsveje på en byggeplads på grund af mangel på oplysning om virksomheden havde ansatte på stedet.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg på en byggeplads og konstaterede, at personer brugte kørearealet som adgangsvej til og fra arbejdsområder på byggepladsen. Personerne skulle krydse kørearealet, når de skulle fra skurbyen til bygningerne. Der var ikke en egnet adgangsvej, hvor personer kunne færdes sikkert og uden at skulle gå gennem et tykt lag opkørt jord.

I sagen var der tvivl om, hvorvidt de personer, som fremgår af beskrivelsen var ansatte i virksomheden. I beskrivelsen fremgik det, at virksomheden efter plan for sikkerhed og sundhed havde ansvaret for adgangsvejen i fællesområdet.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste sagen, idet Arbejdstilsynets afgørelse var truffet efter reglerne for en arbejdsgiver, og idet det ikke var fuldt oplyst, om virksomheden havde ansatte i området. (j.nr. 5900018-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-9).

Sag nr. 7

Hjemvisning af påbud om at sikre de akustiske forhold da Arbejdstilsynet ikke havde vurderet en eksisterende akustikregulering.

Arbejdstilsynet konstaterede ved tilsynsbesøg, at der i en virksomheds smedeværksted var en del støj, som gjorde det vanskeligt at tale sammen.

I værkstedet (hallen) blev der udført almindeligt smedearbejde, og som følge heraf foregik der mange støjede arbejdsprocesser: Brug af vinkelslibere, svejsning og lignende. Desuden blev anvendt støjende maskiner.

Svejsesektionen var på 400 m², og der var ca. 6,5 m til loftet. Rummet var således på ca. 2600 m³. Gulv og vægge var af beton beklædt med hårde krydsfinerplader (spånplader), og lofterne var af ståltrapéz plader. De hårde materialer bevirkede, at støjen blev reflekteret fra gulv, vægge og loft.

På dele af loftet var der opsat felter med akustikdæmpende materiale. Der var ikke foretaget målinger af efterklangstiden, men virksomheden var overbevist om, at forholdene var i orden. Virksomheden fandt det derfor ikke rimeligt, at Arbejdstilsynet uden yderligere dokumentation gav påbud om at ændre forholdene.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste sagen, fordi Arbejdstilsynet i den givne situation ikke havde foretaget en konkret vurdering og beregning for at fastslå, om det lydabsorberende materiale havde et tilstrækkeligt areal. (j.nr. 5900036-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-10).

Sag nr. 8

Krav til projektering af arbejde med nedtagning af loftsplader, men hjemvisning af projektering af arbejde i krybekældre.

Ved Arbejdstilsynets besøg på en byggeplads udbad Arbejdstilsynet sig projekt- og udbudsmaterialet fra den projekterende virksomhed vedr. renovering af badeværelseslofter og arbejde i krybekældre.

Ved besøget fik Arbejdstilsynet oplyst, at man ved nedbrydning af mere end 500 badeværelser i bebyggelsen ville nedtage lofterne i ét stykke, da de indeholdt asbest. Derefter var det planlagt, at lofterne skulle bæres ned ad trappen, og videre til en container. Et loft vejede ca. 70 kg. Der er 4 etager i byggeriet.

Ved besigtigelse af krybekældre konstaterede Arbejdstilsynet, at der var op til 48 meter mellem adgangsvejene, og i et konkret tilfælde var over halvdelen af åbningerne i adgangsvejen blokeret

af et tværgående fjernvarmerør, hvilket medførte, at disse ikke kunne anvendes som adgangs-/flugtvej under arbejdet.

Det fremgik ikke af projektmaterialer, hvordan loftspladerne skulle transporteres ned fra etagerne, dog var det anført, at det ikke var tilladt at benytte vinduerne til materialetransport, hverken ved nedbrydning eller opførelse.

Angående krybekældre var anført, at entreprenøren skulle planlægge arbejdet i krybekælderen i henhold til Arbejdstilsynets regler. Det fremgik ikke af udbudsmaterialet, at der ville blive etableret flere adgangs-/flugtveje til krybekældrene, for at kunne overholde Arbejdstilsynets krav til adgangs- og flugtveje.

Arbejdstilsynet gav påbud om at den projekterende virksomhed skulle bringe bygge- og anlægsprojektet, herunder arbejdet med lofterne og arbejdet i krybekældrene i overensstemmelse med arbejdsmiljøloven.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at Arbejdstilsynets påbud skulle fastholdes for så vidt angik spørgsmålet om transport af loftsplader. Nævnet lagde vægt på, at virksomheden ikke havde taget højde for anvendelse af egnede tekniske hjælpemidler ved fjernelse af loftsplader.

Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste spørgsmålet om krybekældre, fordi der var fremført nye væsentlige oplysninger, som Arbejdstilsynet skulle have inddraget i vurderingen af sagen. (j.nr. 5900049-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-7).

Sag nr. 9

Krav om stole i voksenhøjde til de ansatte i en daginstitution.

I en daginstitution var de ansatte på to stuer henvist til at sidde sammen med børnene ved lave borde og tilhørende lave stole i børnehøjde.

Arbejdstilsynet vurderer, at personalet under arbejde ved de lave børnemøbler indtog uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og havde lange rækkeafstande, således at der er risiko for vrid i kroppen og afklemning af blodomløb og nervebaner i benene.

Et af de bærende pædagogiske principper for arbejdet med børnene var bl.a. at møde børnene i øjenhøjde og at "træne" børnene til at blive selvhjulpne. Børnegrupperne var derfor udstyret med møbler, som er afpasset børnenes højde. Børnene kunne selv betjene og forlade møblerne uden voksenhjælp og uden risiko for at falde ned.

De voksnes arbejde ved de lave borde strakte sig typisk over 2 -3 arbejdsperioder dagligt af 15 - 30 minutters varighed.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt grundlag for Arbejdstilsynets påbud om, at sikre, at de ansattes aktiviteter med børn ved borde kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dette indebærer, at børnemøblerne skal suppleres med møbler til voksne. (j.nr. 5900048-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-6).

Sag nr. 10

Overskridelse af lovens fastsatte klagefrist gav anledning til kritik af Arbejdstilsynet, da tilsynet ved en fejl havde givet længere klagefrist end 4 uger. Påbud dog fastholdt, da påbud om psykisk arbejdsmiljø udløser krav om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

En kommune havde klaget over Arbejdstilsynets påbud om at skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, der var givet samtidig med et påbud om psykisk arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljølovens klagefrist på 4 uger var ikke overholdt, da Arbejdstilsynet ved en fejl havde givet en længere klagefrist. Nævnet behandlede sagen, men gav kritik af Arbejdstilsynet.

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets påbud om, at kommunen skulle bruge af autoriseret arbejdsmiljørådgiver og lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved et strakspåbud havde konstateret et problem med det psykiske arbejdsmiljø. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der ikke var klaget over Arbejdstilsynets påbud om det psykiske arbejdsmiljø. (j.nr.5900042-09 og 590246-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-4).

Sag nr. 11

Ophævelse af påbud om sikkerhedsforanstaltning ved skorstensfejning, fordi Arbejdstilsynet ikke konkret begrundede fare for nedstyrtning.

Arbejdstilsynet førte tilsyn med skorstensfejerarbejde. Arbejdet bestod i at feje skorstenene fra ejendommens tag og derefter foretage rensning af ejendommens kedel i kælderen.

Skorstensfejersvenden kravler op gennem en lem og ud på ejendommens tag, der var fladt. Fra lemmen var der 1½ til 2 meter til tagets kant. Der var ikke rækværk ved tagets kant.

For at komme hen til skorstenen, skulle svenden gå 8-10 meter fra tags lem til skorsten. Langs adgangsvejen var der ligeledes 1½ til 2 meter ud til tagkanten.

Arbejdstilsynet vurderede, at der er risiko for nedstyrtning, når en person arbejder 2 meter fra kanten på et fladt tag, fx hvis pågældende falder. Arbejdstilsynet henviste til reglerne om sikkerhedsforanstaltninger ved bygge- og anlæg.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede påbuddet, idet nævnet ikke fandt, at der var en sådan konkret fare for nedstyrtning, som reglerne om arbejdets udførelse kræver.

Nævnet lagde herved vægt på, at adgangsvejen var et fladt tag uden forhindringer, hvor der var 1½ til 2 meter til tagets kant, og at der alene er tale færden i forbindelse med adgang til skorstensfejerarbejde, og ikke et bygge- og anlægsarbejde, som anført af Arbejdstilsynet.

Et samtidigt påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver blev derfor også ophævet. (j.nr. 5900050-09 og 5900056-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-18).

Sag nr. 12

Hjemvisning af påbud om at sikre ansatte mod dårlige arbejdsstillinger og bevægelser på et lager.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste Arbejdstilsynets påbud om at sikre de ansatte mod dårlige arbejdsstillinger på et lager for frugt og grønt på grund af manglende oplysninger.

Arbejdstilsynet havde ikke tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere, om det observerede arbejde var repræsentativt for arbejdet på lagret, men havde spurgt de ansatte og ledelsen herom. I øvrigt manglede der fx en angivelse af vægten på de byrder, der blev håndteret. (j.nr. 5900037-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-1).

Sag nr. 13

Ophævelse af påbud om undersøgelse af den daglige løftemængde.

Arbejds miljøklagenævnet ophævede Arbejdstilsynets påbud om at undersøge den samlede daglige løftemængde på et lager for frugt og grønt, på grund af manglende konkret mistanke om, at løftearbejde ikke var sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med hensyn til tunge løft og uhensigtsmæssige arbejdsstillinger.

Arbejdstilsynet havde ikke taget højde for, at byrder under 3 kg ikke tæller med ved opgørelsen af den daglige løftemængde, og at 3 ansatte var syge på tidspunktet for tilsynsbesøget. Endvidere havde Arbejdstilsynet lagt oplysninger til grund, der var ændret før Arbejdstilsynets tilsyn. (j.nr. 5900005-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-8).

Sag nr. 14

Rumventilation i bilværksted med spredte forureningskilder.

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud om, at et bilværksted skulle etablere rumventilation. Luften i værkstedet bar tydeligt præg af at indeholde oliedampe, og at der er flere kilder til luftforurening som fx udstødning fra lastbiler og busser, vaskekar, motorer, anvendelse af ilt og gas samt brug af spraydåser med sundhedsskadelige stoffer.

Nævnet fastholdt desuden påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver til løsning heraf, samt påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, fordi virksomheden desuden havde fået 5 påbud. (j.nr. 5900091-09, 5900092-09 og 5900102-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-12).

Sag nr. 15

Strakspåbud efter arbejdsulykke.

I forbindelse med undersøgelse af en arbejdsulykke, hvor skadelidte skulle efterse svejsninger, og kravlede uden for et stillads gav Arbejdstilsynet påbud om brug af egnede tekniske hjælpemidler.

Arbejds miljøklagenævnet fandt grundlag for Arbejdstilsynets straks påbud om at træffe effektive foranstaltninger mod nedstyrtning. (j.nr. 5900079-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-21).

Sag nr. 16

Forebyggende sigte med en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

En virksomheden havde fået påbud om straks at sikre medarbejderne mod fugt og svampevækst i lokaler, der blev benyttet af virksomheden som lager, samt et påbud om at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver i den forbindelse.

Virksomheden havde løst arbejdsmiljøproblemet ved at flytte lagret til andre lokaler og klagede derfor over Arbejdstilsynets påbud om at skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, trods virksomheden var flyttet til andre lokaler, idet forholdet er omfattet af reglerne om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, og at der er et forebyggende sigte med reglerne. (j.nr. 5900141-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-14).

Sag nr. 17

Sikkerhedsorganisation ved arbejde for kirke/menighedsråd.

Ved et tilsynsbesøg ved en kirke blev det konstateret, at der ikke var valgt en sikkerhedsrepræsentant og herved en sikkerhedsorganisation.

Menighedsrådet oplyste, at der var 21 ansatte, hvoraf de 18 var korister, en organist, en kordegn og en kirketjener. De 18 korister øver en gang om ugen i 2 timer, og 9 af dem synger i kirken hver anden søndag. Koristerne var ansat på almindelige vilkår med prøvetid, opsigelsesvarsel mv. De havde pligt til at møde til 2 øvetimer om ugen, hver anden søndag til gudstjeneste og til bryllupper og begravelser.

Menighedsrådet var af den opfattelse, at de 18 korister ikke skulle tælles med som ansatte, så det udløser krav om en sikkerhedsorganisation.

Arbejds miljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynet i, at menighedsrådet skal danne en sikkerhedsorganisation, da der er over 10 ansatte. Nævnet fandt herved, at også deltidsansatte skal tælles med ved afgørelse af, om der er pligt til at danne en sikkerhedsorganisation. (j.nr. 5900045-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-5).

Sag nr. 18

Krav om ventilation i autolakeringsværksted, hvor der spartles med et styrenholdigt produkt.

Under et tilsynsbesøg blev det oplyst, at bilerne var parkeret i tre lange rækker hen mod en sprøjtekabine. Rumventilationen var indrettet således, at der var indblæsning i loftet over de to yderste rækker af biler og udsugning i gulvet under de samme to rækker i bilernes bredde.

Det blev oplyst, at der blev spartlet, og sikkerhedsdatablade på spartelmassen viste, at spartelmassen indeholder styren, og at produktet har MAL kode 5-6.

Det blev oplyst, at der ikke blev anvendt punktudsugning ved spartling, da man fandt at den eksisterende ventilation var tilstrækkelig.

Der var lugt af opløsningsmidler i værkstedet, at der blev spartlet i alle tre rækker med biler.

Besøget gav anledning til, at virksomheden den 9. april 2008 fik et undersøgelsespåbud på ventilationsanlæggets effektivitet under spartling.

Arbejdstilsynet modtog tilbagemeldingen på påbuddet i form af en rapport udarbejdet af et rådgivningsfirma.

Resultatet af undersøgelsen viste bl.a. at området, hvor arbejdet med trækspartel på bilerne over ventilationsristene foregik, blev effektivt ventileret. Luften blev direkte udsuget og afdampning derved fjernet fra medarbejdernes indåndingszone. Undersøgelse viste endvidere, at der ved arbejdet med trækspartel på biler placeret i rækken mellem ristene forekom en vis påvirkning af medarbejderne. Turbulenser i den udsugede luft gjorde, at luften (indeholdende styren) blev hvirvlet rundt omkring bilerne.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at spartelarbejde kun må foregå, hvor ventilationen effektivt fjerner luftforureningen, dvs. over ristene under indblæsningen.

Arbejds miljøklagenævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at de ansatte, der i autolakeringsværkstedet udførte arbejde med trækspartel i den midterste række og mellem ristene, blev udsat for unødigt påvirkning i form af luftforurening fra spartelmassen, der indeholder stoffet styren.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at det anvendte produkt efter det oplyste har en MAL kode 5-6, som ifølge bekendtgørelse om arbejde med kodenumererede produkter er udtryk for en høj risiko for sikkerhed og sundhed, såvel ved indånding af dampe fra produktet, som ved kontakt med produktet på hud, i øjne, i luftveje eller ved indtagelse. (j.nr. 5900063-09 og 5900253-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-20).

Sag nr. 19

Kontrolanordning på emhætter i hjemkundskabslokale.

Arbejdstilsynet konstaterede ved tilsynsbesøg på en skole, at der i hjemkundskabslokalet var emhætter, som bruges i forbindelse med undervisningen. Der var ikke kontrolanordning på ventilationsanlægget – hvilket skolen fik påbud om at etablere.

Nævnet fandt, at skolen skal etablere kontrolanordning, og derved at der er tale om et fast arbejdssted, da der udføres arbejde for en arbejdsgiver omfattet af reglerne om faste arbejdssteder, samt at damp fra kogning af kartofler og os fra stegning af kød, opfylder kravet i reglerne om, at det skal være generende luftforurening. (j.nr. 5900041-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-3).

Lov om røgfri miljøer

Sag nr. 1

Indholdet af en rygepolitik.

Arbejdstilsynet konstaterede, at en børneinstitution i rygepolitikken ikke oplyste om konsekvenserne af at overtræde rygepolitikken. Arbejdstilsynet gav derfor påbud om, at der skulle udarbejdes en rygepolitik.

Kommunen anførte i klagen, at der havde været rygeforbud siden den 1. januar 2007 og fra denne dato havde alle institutioner haft deres egen, skriftlige rygepolitik ud fra kravene i den overordnede rygepolitik, som var tilgængelig på kommunens intranet. Sanktioner ved overtrædelse af rygepolitikken fremgik ikke af kommunens overordnede rygepolitik på intranettet, men kommunen anførte, at ingen var i tvivl om, hvilke sanktioner, der var gældende.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at kommunen skulle udarbejde en rygepolitik, som minimum skulle indeholde oplysninger om, hvorvidt og hvor der måtte ryges på arbejdspladsen, og om konsekvenserne af at overtræde rygepolitikken. (j.nr. 5900038-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-2).

Sag nr. 2

Ophævelse af forbud mod rygning på pub med særskilt servering af mad i en arkade.

Pubben lå i en arkade, der har ind- og udgang til et strøg. Indehaveren havde tilladt rygning i pubben, der havde ansatte. I pubben blev kun serveret drikkevarer.

Publikum havde adgang til pubben gennem døre til/fra arkaden, og pubben havde vinduer ud mod arkaden.

Indehaveren af pubben havde lejet arealet til pubben. Arbejdstilsynet skønnede at pubbens areal var under 40 m².

Indehaveren havde også mulighed for at benytte en del af arkadens fællesareal uden for pubben. I dette område havde indehaveren af pubben opstillet borde og stole, hvor der blev serveret mad fra pubben. Der var rygeforbud i arkaden.

Arbejdstilsynet vurderede, at pub med arkade ikke var omfattet af undtagelsen for små værtshuse og udsækningssteder under 40 m², fordi der blev serveret mad, og fordi Arbejdstilsynet opfattede pubben og arkadeområdet som et samlet etablisement. Arbejdstilsynet fandt også, at etablisementet ikke fremstod for publikum som to forskellige serveringssteder med hver en selvstændig indgang fra gaden eller fra den øvrige del af arkaden.

Arbejds miljøklagenævnet ophævede Arbejdstilsynets påbud, fordi nævnet fandt, at pubben opfyldte lovens betingelser om at kunne tillade rygning i værtshuse, der er for små til at kunne indrette rygerum eller rygekabine, og fordi pubben med egen facade og indgang fra arkaden fremstår som et selvstændigt værtshus. (j.nr. 5900084-09) (Retsinformation sagsnummer 600190-11).

Tidligere Nyhedsbreve kan findes på siden "Publikationer" under "Nyhedsbreve, statistik m.v. om AMA og AMK", "Nyhedsbreve fra AMK" med start på klagenævnets hjemmeside www.arbejdsmiljoeklagenævnet.dk.

Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejds miljøklagenævnets sekretariat.

Ansvarlig for nyhedsbrevet er specialkonsulent Erik Pohl, direkte tlf. 3341 1459.
